

Sak S 12/18 - «Vikingtidsmuseet på Bygdøy» - prosjektrapport XXV til KHM's styre 15. juni 2018

I perioden fra styremøtet 27. april 2018 til 11. juni 2018 har arbeidet i VTM-prosjektet hatt særlig fokus på følgende saker:

- Reguleringsplan VTM-Bygdøy
- KS2-analyse - foreløpige tilbakemeldinger, oppfølging
- Finansieringen av Sikringsprosjektet i 2018
- Sponsorprospekt - nye utstillinger

Den løpende prosjektoppfølgingen av selve byggeprosjektet er vinteren/våren 2018 stilt noe i bero i påvente av KS2-analysen og prosessen rundt reguleringsplanen. Internt ved KHM er arbeidet i de ulike delprosjektgrupper videreført i henhold til fastsatte planer.

I. Reguleringsplan VTM-Bygdøy - status pr. april 2018

Plan og bygningsetaten (PBE), Oslo kommune, fremla forslag til «Reguleringsplan Huk aveny 35, Vikingtidsmuseet, Bygdøy» til offentlig ettersyn ultimo april. Dokumentet inneholdt Statsbyggs forslag (utarbeidet for SB av «Asplan-Viak AS») med to alternativer for løsning fortau/sykkelvei og et eget alternativt forslag utarbeidet av Plan- og bygningsetaten selv.

PBEs alternativ inneholdt et problematisk punkt om fjerning av alle ordinære parkeringsplasser for biler til fordel for 250 sykkelparkingsplasser. Det inneholdt også rekkefølgebestemmelser som kunne være utfordrende for fremdriften i prosjektet. Det var også problematisk at PBE-forslaget inneholdt krav til samferdselsarealer som ligger betydelig utenfor reguleringsområdet, herunder krav om finansiering av sykkel-/fortausløsning fra Bygdøylokket til Norsk Folkemuseum. UiO avga en samlet uttalelse om planforslaget innen høringsfristen 19. juni.

Det ble høsten 2017 gjennomført drøftinger mellom Statsbygg og PBE med sikte på utarbeiding av et omforent planforslag. Disse førte ikke fram. Det var derfor allerede i november 2017 klart at den endelige versjonen av planforslaget ville bestå av følgende:

1. PBEs opprinnelige forslag, utvidet med ytterligere økning av krav til bredde på fortaus-/sykkelveiløsning. I tillegg fastholdes alle krav til parkeringsløsning på VTM-tomten samt alle rekkefølgebestemmelser i sin opprinnelige form.

2. Statsbyggs forslag, bestående av et hovedalternativ (a) og et subsidiært forslag (b):
 - a. En enklere sykkelvei-/fortausløsning på den ene siden av Langviksveien (mot Folkemuseet) kombinert med et forslag om forskyvning av de øvrige uløste problemene til en senere og separat reguleringsprosess.
 - b. En nedskalert versjon av PBEs forslag, med et mindre omfattende inngrep i villahagene på østsiden av Langviksveien

Plan- og bygningsetatens forslag til reguleringsplan for VTM-Bygdøy ble medio mars 2018 oversendt Oslo kommune v/Byrådsavdeling for byutvikling. Forslaget var i tråd med punktene over, for PBEs del altså med opprettholdelse av kravet om null parkeringsplasser og rekkefølgebestemmelser i uendret form.

Saken fikk en viktig vending gjennom nevnte byrådsavdelings brev av 3. april 2018 til Plan- og bygningsetaten, hvor PBE bes om å utarbeide et justert planforslag som:

- a) Sikrer 20 parkeringsplasser for privatbiler
- b) Er i tråd med Statsbyggs alternative forslag (jfr. 2b. ovenfor) når det gjelder sykkelvei og rekkefølgekrav

Som konsekvens av Byrådets inngripen utarbeidet Plan- og bygningsetaten et revidert planforslag, oversendt Byrådsavdeling for byutvikling 9. april 2018. Planforslaget ble endelig behandlet i bystyrets møte 23. mai 2018.

Bystyret fattet følgende endelige vedtak:

- Bredden på bil/gang/sykkelvei i Langviksveien reguleres i samsvar med Statsbyggs alternative forslag.
- Kun fortau mot Folkemuseet, bussholdeplasser og fortau/skoleveiløsning i Bygdøy Kapellvei skal være opparbeidet før det nye museet kan tas i bruk.
- En parkeringsløsning som innebærer 20 p-plasser for bil, inkl. 5 HC-plasser og 175 sykkelplasser.
- Planleggingen og byggingen av bil-/gang-/sykkelveien i Langviksveien overføres Oslo kommune mot et finansieringsbidrag fra Statsbyggs side.

Fra KHMs side kan da følgende konstateres:

- 1) Det foreligger et endelig vedtak om reguleringsplan for det nye VTM på Bygdøy.
- 2) Vedtaket foreligger tidsnok til å gi Kunnskapsdepartementet beslutningsgrunnlag for å fremme forslag om oppstartbevilgning over statsbudsjettet for 2019.
- 3) Kravet om delfinansiering av sykkelvei fra Folkemuseet til Bygdøylokket er bortfalt.
- 4) Reguleringsvedtaket har ikke innebygget rekkefølgebestemmelser som kan innebære risiko for forsinkelser i fremdriften av prosjektet.
- 5) Parkeringsløsningen (20 plasser) er noe bedre enn i PBEs opprinnelige forslag, men fortsatt likevel utilfredsstillende utfra hensynet til den fremtidige museumsdriften. Det blir en viktig oppgave i prosessen frem mot åpning å finne smarte og fleksible tilpasninger gjennom dispensasjoner o.l. som kan motvirke noen av disse ulempene.

Omfang og innretning på avtalen mellom Oslo kommune og Statsbygg om det økonomiske oppgjøret for infrastrukturiltakene er ennå ikke kjent.

II. KS2-analyse - foreløpige tilbakemeldinger, oppfølging

Konsulentselskapene, Concreto, PWC og Thyrén inngikk i februar 2018 avtale med Finansdepartementet og Kunnskapsdepartementet om gjennomføring av KS2-analysen for VTM-prosjektet.

I notat av 28. mars 2018 («Notat 1») fastslo de eksterne kvalitetssikrerne (EKS) at prosjektet er modent for videre analyseoppfølging, men at flere viktige spørsmål må avklares før endelige godkjenningsstempel kan gis. Blant de viktigste punktene i EKS' notat av 28.03.18 er:

- Overordnet: «EKS vil legge stor vekt på å avklare om tidsplaner og kostnadskalkyler gjenspeiler hensynet til samlingene i tilstrekkelig grad.»
- KHMs følgekostnader sikring: «Hvordan disse kostnadene skal dekkes er enda ikke avklart, og de inngår ikke som en del av de planlagte kostnadene i investeringsprosjektet.»
- Lukking av museet:
 - «Krav som skal stilles til hvorvidt museet må være åpnet under de forskjellige fasene av byggeprosjektet er ikke klarlagt.»
 - «Det må i det minste avklares hva som skal legges til grunn for anbefaling av kostnadsramme og den påfølgende styring av endringer og usikkerhet.»

- Rammer brukerutstyrsprosjektet (BUP): «*Det mangler spesifikke målsetninger, krav og retningslinjer som kan virke retningsgivende og avklarende for alle interne aktører, oppdragsgiver og relevante eksterne interessenter når det gjelder gjennomføringen av BUP.*»

I tillegg kommer bl.a. spørsmål om styrende premisser for risikofaktorer utenom vibrasjon (klima, støv, brann, sikkerhet m.v.) og om risikofaktorer knyttet til gjennomføringen av selve byggeprosjektet. Det er sannsynlig at kvalitetssikrerne vil stille spørsmål ved om kalkylene for selve byggeprosjektet i tilstrekkelig grad har tatt hensyn til mulige kostnadsøkninger som følge av forsinkelser og byggestopp m.v., utløst av prosjektets særskilte sikkerhetsbehov.

KHM kan på grunnlag av ovennevnte konstatere at EKS har fanget opp flere av usikkerhetsfaktorene KHM har påpekt tidligere i prosjektforløpet, men ikke har lyktes å få gjennomslag for ovenfor Statsbygg. Dette gjelder særlig spørsmålene vedr. finansiering av KHM's følgekostnader ved oppfølging av nødvendige sikringstiltak og av inntektsbortfallet ved full eller delvis lukking av museet i byggeperioden.

KS-2-rapporten vil bli presentert for Finansdepartementet og Kunnskapsdepartementet 15. juni. Det antas at rapporten vil bli offisielt avgitt senest innen 25. juni 2018.

III. Finansieringsbehov sikringsprosjektet - uteblitt bevilgning over Revidert nasjonalbudsjett 2018

Sikringsprosjektet har til nå vært finansiert over KDs bevilgning til Statsbygg, som en del av planleggings- og prosjekteringsbudsjettet for byggeprosjektet. I tillegg har KHM bidratt gjennom innsats fra egne fagressurser. Siden avslutningen av forprosjektet ultimo 2017 har Statsbygg ikke hatt midler til videreføring av sikringsprosjektet. Statsbygg ba om 11 millioner kroner til videreføring av prosjektet i sin ordinære budsjettsøknad for 2018, men dette ble ikke etterkommet fra KDs side. I 2018 har derfor Sikringsprosjektets arbeid vært begrenset til videreføring av helt nødvendige vibrasjonsmålinger, finansiert over KHM's budsjett. For å motvirke de uønskede konsekvensene av prosjektets manglende finansiering, besluttet UiO å anmode regjeringen om at midlene ble stilt til disposisjon over revidert nasjonalbudsjett for 2018. Midlene skulle bl.a. dekke omkostningene til nødvendig innkjøp av ekstern spesialkompetanse knyttet til detaljplanleggingen av flyttemetoder og oppstøtting. Søknaden fra UiO ble ikke etterkommet ved fremleggningen av RNB i begynnelsen av mai. Den manglende finansieringen av sikringsprosjektets videreføring i 2018 vil kunne innebære forsinkelser i byggeprosjektets fremdrift og komplisering av detaljprosjektets gjennomføring.

Manglende bevilgning i 2018 kan medføre opptil ett års forsinkelse av bygge- og sikringsarbeidene og dermed også det nye museets åpning for publikum - uavhengig av når startbevilgning eventuelt gis.

Saken har vært drøftet direkte med statssekretæren i Kunnskapsdepartementet i tilknytning til gjennomført befarings på VSH tidligere i vår. Museumsdirektøren har i etterkant av befaringsen utarbeidet et eget notat som er oversendt statssekretæren.

Det er p.t. uklart om disse initiativene vil kunne utvirke en eller annen form for ekstraordinær tildeling i 2018, eller om en må innstille seg på å avvente tildeling av de nødvendige midlene til fremleggingen av statsbudsjettet for 2019. Tildelingen vil i så fall måtte være en del av, den antatt fremlagte, oppstartbevilgningen for byggeprosjektet. Saken vil sannsynligvis bli fulgt opp gjennom oversending av et eget brev til KD i løpet av sommeren. Den endelige innretningen på dette vil være avhengig av KS-2-rapportens anbefalinger og konklusjoner.

IV. Sponsorprospekt - nye utstillinger

Som grunnlag for det pågående arbeidet med innhenting av sponsorer for utstillingsprosjektet er det utarbeidet en 12 siders rikt illustrert brosjyre.

Anslaget på ønsket finansiering gjennom sponsormidler ligger pr. i dag på knappe **240 mill. kr.**

KHMs styreleder og museumsdirektør har en aktiv rolle i arbeidet mot potensielle sponsorer.

V. Arbeidet i KHMs delprosjekter for VTM-prosjektet

Delprosjektene nye utstillinger, Kommunikasjon, branding og kommersiell profil og Forskningscenter vikingtid har fortsatt sitt arbeid utover sen vinteren/våren. Delprosjekt nye utstillinger arrangerer 14-15 juni en workshop om besøksopplevelser med bistand fra en internasjonal konsulent og fasilitator. I samspill med museets gruppe for vikingtidforskning (VIS) pågår det også et omfattende arbeid med utvikling av synopsis for de nye utstillingene.

Det har i det siste vært arbeidet med utvikling av et overordnet samlet planverk for de ulike delprosjektene leveranser og frister relatert til bygge- og sikringsprosjektets hovedmilepæler, og langs tidslinjen frem til åpningen i 2023-25.

VI. VTM-prosjektets møter februar-april 2018.

Det har i perioden april-juni 2018 vært holdt:

- To møter i VTM-prosjektets felles koordineringsorgan *Kontaktforum*.
- Ett møte i UiOs øverste styringsorgan for VTM-prosjektet, *Styrings- og koordineringsgruppen*.

Det har i perioden ikke vært holdt møter i *Prosjektrådet* (VTM-prosjektets høyeste organ med repr. fra SB, UiO, KHM og departementene).

I tillegg kommer den løpende virksomheten i KHMs egen prosjektorganisasjon - koordineringsgruppen, delprosjektgrupper og særmøter i tilknytning til brukermedvirkningen i prosjektet.

KNI, 11.05.18